

Komentar in karta: 1/117 SLA V627 'sestrična'

Tjaša Jakop

1. Gradivo

Za pomen 'hči strica ali tete', knj. *sestrična* (*i*), v večini narečij prevladuje leksem *sestrična* (v T401 z oznako novejše); drugi pogosti leksemi so še *strnična* in *sestrana* (v T378 z oznako starejše). Nekateri leksemi so enkratnice, drugi so zemljepisno ozko omejeni, npr. *sestranica* (v T401 z oznako starejše), *bratrančinja*, *bratranka*. Poleg izvornoslovenskih leksemov so zlasti v narečjih, ki so v stiku s sosednjimi jeziki, pogosta tudi prevzeta poimenovanja, npr. *kužina*, *zermana*.

Razlikovanje *sestrična* in *bratranka* oz. *bratrančka* poznata koroška in štajerska narečna skupina (gl. še V626): prvotno razlikovanje *sestrična* s pomenom 'sestrina hči, nečakinja' in *bratranka* oz. *bratrančka* s pomenom 'bratova hči, nečakinja' je v večini teh govorov prešlo v razlikovanje *sestrična* 'sestrična po mami': *bratranka* oz. *bratrančka* 'sestrična po očetu'. Areala tega pojava ni mogoče natančno določiti, ker vprašalnica za SLA tovrstnega razlikovanja ni predvidela, zato je lahko tudi v točkah, kjer razlikovanje obstaja, zapisan le en leksem, tj. *sestrična*.

2. Morfološka analiza

(*ta*) *mala sestra* < *(*t*-) *mal-a-j-a sestr-a* ← (**ta*/**t̥*/**t̥*/**t̥* 'ta') + **mal-ɔ*
'majhen' + **sestr-a* 'sestra'

sestrična < **sestr-ič-b-na*

sestrička < **sestr-ič-ɔk-a*

sestrana < **sestr-an-a*

sestranica < **sestr-an-ic-a*

sestrinka < **sestr-in-ɔk-a*

sestrič < **sestr-it-ɔ*

strnična < **str̥j-ɔn-ič-ɔn-a* ← **str̥j-ɔn-ic-a* ← **str̥j-ɔn-a* 'strina' ← **str̥j-ɔ*
'stric'

strnička < **str̥j-ɔn-ič-ɔk-a* ← **str̥j-ɔn-ic-a*

bratrana < **bratr-an-a* ← **bratr-an-ɔ* ← **bratr-ɔ* 'brat'

bratranka < **bratr-an-ɔk-a*

bratrančka < **bratr-an-ɔč-ɔk-a* ← **bratr-an-ɔc-ɔ*

bratrančinja < **bratr-an-ɔč-in-a* ← **bratr-an-ɔc-ɔ* (*Č* → *c* v T033)

kužina < *(*kužin*)-*a* ← furl. *cusine*, ben. it. *cusina*

kusena < *(*kusen*)-*a* ← nem. *Kusine/Cousine*

zermana < *(*zerman*)-*a* ← furl., ben. it. *zermana* 'sestrična' (*E* → *u* v T121)